

Модул 3.
В пълно съзнание за
предизвикателствата
пред нас

Общо умение
Решителност

Специфично умение
Мотивация за
постигания

Гъсеницата Мануела

Днес ще се науча...

Да разделям трудните задачи на по-малки, постижими, задачи.

Ще имаме нужда от...

Различни цветове пластилин (всеки ученик трябва да има цяла едноцветна пръчка).

План на урока

1 Въведение

Всички мечтаем да правим нещо наистина добре. Понякога дори искаме да го правим съвършено. Всяка голяма мечта започва с няколко малки стъпки. Станете. Ще скочим на два крака няколко пъти. Сега скочете на левия крак. А сега на десния.

Оставете ги няколко минути да скачат, а след това ги помолете да сменят крака. Правете упражнението в продължение на две минути.

Сега ще застанем на един крак, без да се подпираме на нищо. Да се опитаме да се задържим така една минута.

Засечете времето.

Успяхте ли?

Изслушайте учениците.

Седнете.

Това може да ви се струва лесно, но съм сигурен, че ви е отнело много време и усилия, за да се научите как да го правите. Първо е трябвало да се научите как да скачате и на двата крака, а след това само на един.

Същото важи и за поддържането на равновесие. Първо се опирам на нещо, а после го пускам малко по малко, докато не успея сам да задържа равновесие. Тези малки стъпки ни помагат да постигнем по-големите си цели.

Какво бихте искали да можете да правите наистина добре?

Изслушайте учениците.

2 Същина

Днес ще направим гъсеница от пластилин, като тази в работните ви тетрадки (вж. Материалите за ученици). Казва се Мануела. Вижте снимката. Ще се опитаме да направим точно такава, като нея, въпреки че можем да използваме различни цветове. Всеки ще получи един цвят пластилин и можете да го споделите със съучениците си, така че всеки да има различни цветове.

Разгледайте внимателно снимката. Как можем да направим нашата гъсеница да изглежда възможно най-добре? Дали трябва да се опитаме да направим цялата гъсеница наведнъж или да я правим на части? Какво мислите, че трябва да направим първо?

Изслушайте учениците.

След като имате всички цветове пластилин, от които се нуждаете, всеки от вас ще избере откъде да започне. Можете да направите топчетата, които оформят тялото, или да започнете с краката.

- Колко части има тялото на гъсеницата?
- Как да направим тялото?
- Колко крака има Мануела?
- Как да направим краката?

Изслушайте учениците.

Когато сте готови с частите от тялото и с краката ѝ, можете да започнете да сглобявате тялото. За да се получи гъсеницата, както я искаме, трябва наистина добре да направим отделните части.

Дайте им няколко минути, за да направят тялото и краката.

- Готово ли е вече цялото тяло? От какво друго имаме нужда?
Възможен отговор: От опашката и очите.
- Как да направим опашката?
- Как да направим очите?

Изслушайте учениците си и им дайте няколко минути, за да направят опашката и очите.

- Готова ли е цялата? Как се получи? Хареса ли ви да я правите?
- Защо я направихме на части?
Възможен отговор: Защото така е по-лесно.

Изслушайте учениците.

Вместо да правим нещо голямо наведнъж, можем да направим малки части, които след това да ги съберем. Можем да правим същото с други неща, които са трудни. Например, за да пишем имената си, трябва да знаем как да пишем всяка буква. Можем да пишем някои букви по-добре от други. За някои букви ни е нужна повече практика.

- Коя част от гъсеницата беше най-трудна за правене и коя – най-лесната?
- Има ли части, които се получиха по-добре от другите?
- Какво научихте, когато някоя от частите не излезе, както искахте?

Изслушайте учениците.

Когато пишем имената си, трябва да знаем как да пишем всяка буква. Същото важи и за направата на гъсеницата: трябва да знаем как се прави всяка част, а някои части на гъсеницата ще станат по-добре от други. Когато нещата не се получат така, както искаме, можем да се поучим от грешките си, за да направим нещата по-добре следващия път.

Поставете гъсениците на бюрото си. Да се разходим из класната стая и да разгледаме гъсениците, които сме направили.

3 Обобщение

Доста добре се потрусихте върху всяка част от гъсеницата. Някои от частите се получиха наистина добре. Защо според вас беше добра идея да започнете да правите Мануела на малки части, стъпка по стъпка?

Изслушайте учениците.

Също както, за да можем да пишем цели думи, трябва да научим всяка буква, и както направихме Мануела част по част, така можем да направим и с други трудни неща, които искаме да направим или да научим. Можем първо да помислим за стъпките, които трябва да следваме, или за частите, които трябва да упражняваме. С малки стъпки, можем да достигнем големи цели.

Материали за ученици

Да направим Мануела, стъпка по стъпка

Концепции, съвети и често задавани въпроси

1 Основни концепции

Мотивация за постижения: Да искаш да успяваш и да реализираш върхови постижения чрез лични усилия (McClelland, 1953).

Хората с висока мотивация за постижения си поставят реалистични, но предизвикателни цели, поемат отговорност за постигането на целите, показват постоянство в преследването на тези цели и поемат претеглени рискове за постигане на целите.

Решителност: Да се изправяме пред предизвикателства и да преследваме трудни цели с решителност и целенасоченост.

2 Съвети за учители и родители

- Важно е да не забравяме, че във всяко дете има мотивация за постижения, тя го кара да постига високи постижения, да се радва на предизвикателствата и да цени своите собствени усилия. Без мотивация за постижения, децата се трудят само за да угодят на някого друго или да избегнат наказание, но не и защото искат.
- Помогнете на децата да избират и да си поставят свои собствени цели, но се опитайте да допускате само реалистичните цели. Можете да им помогнете, като задавате въпроси като „Какво искате да упражнявате днес?“ или „Кое от тези неща искате да научите първо?“ Насърчете ги да намерят предизвикателства, за които имат страст. Игрите са чудесни възможности за това.
- Ако на учениците Ви е трудно да набележат свои собствени цели, предложете им варианти, от които да изберат. Това помага за насърчаване на самостоятелността на детето. Можете например да предложите: „Започнете да четете тази история или пък ако искате нарисуйте нещо любимо.“
- Не сравнявайте работата им с тази на другите деца или на братята или сестрите им.
- Опитайте се да давате обратна връзка за усилията им, например: „Харесва ми как вършиш тази задача.“ Когато коментирате резултатите, не наблягайте върху положителните качества на детето изобщо, а по-скоро върху конкретното постижение; например, кажете: „Нарисува много красива рисунка“, вместо: „Ти си страхотно дете!“ или „Толкова си талантива“. Когато искате да коментирате нещо, което детето може да подобри, опитайте се да предложите алтернативни стратегии като „Можеш да опиташ да използваш повече цветове в тази част на рисунката“, вместо общи негативни аспекти, като „Твоята рисунка е много невзрачна.“ Вместо да хвалите за скоростта („направи го толкова бързо!“), опитайте да хвалите усилията и прилежността: „Много ми хареса колко прилежно довърши тази работа. Сигурен съм, че не е било лесно.“

3 Често задавани въпроси

- **Как мога да подсиля мотивацията на децата за постижения?**

Един от начините е да изразявате ентузиазъм към интересите или игрите на децата си. Насърчете ги да се интересуват в подробности от темите, които харесват. Другият начин е да давате пример, т.е. да показвате ентузиазъм за неща, които сте научили и да споделяте интересите си с децата. Много родители питат децата си само за оценките им в училище, а не за предметите, които учат, или които децата намират за интересни.

- **Какво мога да направя, за да постигат децата целите, които си поставят?**

Следете напредъка им, като използвате конкретни индикатори. Например, ако детето иска до края на седмицата да може да пише добре името си, можете да предложите да работи върху всяка отделна буква, а Вие проверявайте всеки ден как се получават буквите, след което ги съединете всички.